

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

מספר דפנות הסוכה ושיעורן

(ב' א') (שנינו במשנה): ושאיין לה שלוש דפנות, פסולה.

(ו' ב') תנו רבנן: שתיים כהלכתן (שבעה טפחים), ושלישית אפילו טפח. רבי שמעון אומר: שלוש כהלכתן, ורביעית אפילו טפח.

(ומבאר) ואותו טפח היכן מעמידו?

(4) אמר רב: מעמידו כנגד היוצא (בקצה אחת המחיצות שירצה).

(ז' א') אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב: ויעמידנו כנגד ראש תור (באלכסון כנגד שתי המחיצות, באופן שייראה כארבע מחיצות)? שתיק רב.

איתמר נמי: אמר שמואל משמיה דלוי: מעמידו כנגד היוצא.

וכן מורין בי מדרשא: מעמידו כנגד היוצא.

(2) רבי סימון, ואיתימא רבי יהושע בן לוי אמר: עושה לו (מחיצה שלישית) טפח שוחק,¹ ומעמידו בפחות משלושה טפחים סמוך לדופן (לאחת הדפנות). וכל פחות משלושה סמוך לדופן, כלבוד דמי (והוא ליה כמחיצה של ארבעה טפחים, ומשך סוכה שבעה, נמצא רובו של דופן עשוי).

(4) אמר רב יהודה: סוכה העשויה כמבוי (מפולש) כשרה (כחכמים שאמרו שתיים כהלכתן). ואותו טפח מעמידו לכל רוח שירצה.

(2) רבי סימון ואיתימא רבי יהושע בן לוי אמר: עושה לו פס ארבעה ומשהו, ומעמידו בפחות משלושה סמוך לדופן. וכל פחות משלושה סמוך לדופן, כלבוד דמי.

(ומקשה) ומאי שנא התם (כששתי הדפנות סמוכות) דקאמרת סגיא טפח שוחק, ומאי שנא הכא דקאמרת בעיא פס ארבעה?

(ומתרץ) התם דאיכא שתי דפנות כהלכתן (שאינן מפולשות), סגי ליה בטפח שוחק. הכא דליכא שתי דפנות, אי איכא פס ארבעה, אין. אי לא, לא.

אמר רבא: ואינה נותרת אלא בצורת הפתח.²

איכא דאמרי - אמר רבא: וניתרת נמי בצורת הפתח.³

¹ מודדין בארבע אצבעות שאינם נוגעות זו בזו, דהוי טפח ומשהו. רש"י.

² דטפח ששנינו בברייתא שמתיר בדופן שלישית, אינו מתיר א"כ עשאו לאותו טפח צורת הפתח על פני כל הדופן כולו. כיצד? קנה של חצי טפח אצל היוצא, וקנה של חצי טפח במקצוע שכנגדו, וקנה על גביהם מזה לזה, הוה ליה כאילו כל הדופן סתום, דפתח שיש לו צורת פתח סתימה מעלייתא היא, בפרק קמא דעירובין (ב' ב'), וזהו טפח שאמרו חכמים. רש"י.

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

איכא דאמרי - אמר רבא: וצריכא נמי צורת הפתח.⁴

רב אשי אשכחיה לרב כהנא דקא עביד (את הדופן השלישית) טפח שוחק (כדרכי סימון), וקא עביד (נמי) צורת הפתח. אמר ליה: לא סבר מר להא דרבא, דאמר רבא: ונתרת נמי בצורת הפתח (או האי או האי)?
אמר ליה: אנא כאידך לישנא דרבא סבירא לי, דאמר רבא: וצריכא נמי צורת הפתח.

שיטות הראשונים

שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח: קיימא לן כרבנן, דבהכי סגי. ואותו טפח היכן מעמידו, פסקו רי"ף, רמב"ם, רא"ש, וריטב"א, כרבי סימון ואיתימא רבי יהושע בן לוי, שעושה טפח שוחק ומעמידו בפחות משלושה סמוך לדופן. וכן פסק השו"ע.⁵

צורת הפתח בדופן שלישית: כתב הרי"ף דהלכתא, צריכה צורת הפתח וטפח שוחק, כעובדא דרב כהנא, וכלישנא בתרא דרבא. וכן פסקו רא"ש ורמב"ם. וכן פסק השו"ע.

שני הקנים מגיעים לסכך ואין קנה על גביהם: כתבו המרדכי והגהות מיימוניות בשם ראב"ה, שאם שני הקנים העומדים מגיעים לסכך, אין צריך קנה על גביהם. וכן פסק הרמ"א.⁶

האם צריך צוה"פ כשיש שלוש דפנות שלימות: כתבו המרדכי והר"ן, דהיכא דאיכא שלוש דפנות של שבעה טפחים, אין צריך צורת פתח. ולא נהגו אלא לנוי. וכן פסק הרמ"א.⁷

אם יש רק צורת הפתח במקום דפנות: דעת הר"ן, דבפחות משתי דפנות שלימות ושלישית טפח וצורת הפתח, לא מהני, אפילו אם יעשה כל הדפנות ע"י צורת הפתח.⁸ ודעת הרא"ש, דמן התורה מהני צורת הפתח גם כן. אכן מדרבנן בעינן דוקא גם טפח שוחק.

תיקון סוכה העשויה כמבוי: דעת רמב"ם, ראב"ה, ורא"ש שעושה פס ארבעה ומשהו ומעמידו פחות משלושה, כרבי סימון וכו'. ודעת ריא"ז שהלכה כרב יהודה, וסגי בדופן שלישי טפח ומשהו ומעמידו פחות משלושה סמוך לאחד הדפנות. ובעל העיטור כתב, דבסוכה גדולה עסקינן. דאי בסוכה קטנה, (טפח) שוחק באמצע סגיא. והשו"ע פסק כרמב"ם.⁹

³ משמע דטפח שנינו היינו כדפריש רבי סימון לעיל: עושה סתימה טפח אצל היוצא, ואתא רבא למימר: דאם עשה צורת הפתח על פני כל הדופן בשני קנים כל שהוא, וקנה על גביהם, קאי ליה במקום טפח, ומכשר ליה כוותיה, דאו האי או האי מכשר. רש"י.

⁴ משמע דתרווייהו בעינן, טפח אצל היוצא, וקנה בזוית שכנגדו, וקנה שעל גביהם קאי מטפח זה לקנה של זוית. רש"י.

⁵ או"ח תרל"ב. מקורות: רי"ף (ב ב בדפיו). רא"ש (סי' ו). ריטב"א (ז' א', ד"ה ומיהו לענין הלכתא).

⁶ או"ח תרל"ב. וכתב המשנ"ב (סי"ק יג), דהסכך גופא יחשב כקנה על גביהם. ועיין במג"א שהקשה על זה מירושלמי, ודעתו דראוי להחמיר משום דאינו נעשה הסכך לכך. אבל האחרונים (פמ"ג וביאור הגר"א) יישבו קושיתו, ועל כן הסומך על רמ"א לא הפסיד. מקורות: מרדכי (סי' תשל"א). ראב"ה (סי' תרו). הגהות מיימוניות (הל' סוכה ד, ב, אות ג).

⁷ או"ח תרל"ב. מקורות: מרדכי (סי' תשל"א). ר"ן (ב ב ברי"ף, סוד"ה אמר ליה אנא).

⁸ דאע"ג דצורת הפתח היא מחיצה גמורה לענין שבת וכלאים, מכל מקום לענין סוכה לא מהני אפילו בדופן שלישי, ומכל שכן בשאר דפנות.

⁹ או"ח תרל"ג. מקורות: רמב"ם (הל' סוכה ד, ג). רא"ש (סי' ו). ריא"ז (הלכה א, סעי' ז). ראב"ה (ח"ב, סוכה סי' תרה). העיטור (עשרת הדיברות, הלכות סוכה, ד"ה השלישי הכשר עשייתה). וראה מאירי (ט"ז א', ד"ה פס ארבעה וכו' ומ"מ יש מקילים בזו וכו').

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

האם גם בסוכה העשויה כמבוי צריך צורת פתח: כתב הרא"ש, יש שפסקו שכיון שצריך בדופן שלישי פס ד' ומשהו, ויש בו הכשר סוכה כשאתה מעמידו בפחות משלושה סמוך לדופן, אין צריך צורת הפתח. ויש אומרים שגם זו צריכה צורת הפתח.¹⁰ וסברא ראשונה יותר חזקה ובריאה, אלא שהרי"ף סובר כסברא אחרונה, וצריכין אנו לילך אחריו. וכן כתב הרמב"ם. והשו"ע סתם כרי"ף ורמב"ם. ובשם יש אומרים כתב להקל כסברא ראשונה.¹¹

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות סוכה, סימן תרל)

- ב. דפנות הסכה, אם היו שתיים זו אצל זו כמין ג"ם; עושה דפן שיש ברחבו יותר על טפח ומעמידו בפחות מג' לאחד מהדפנות, ויעמיד קנה (פנגד הכתל) (טור) פנגד אותו טפח, ויעשה לה צורת פתח שיעמיד קנה עליו ועל הטפח, וכשרה אף על פי שהקנה שעל גביהן אינו נוגע בהן. הגה: ואם הטפח והדפן מגיע לסכה, אין צריך קנה על גביהן (מקדכי והגה"מ פ"ד); ומה שנהגו בצורת הפתח עגלה הוא לנוי בעלמא (כ"כ המקדכי).
- ג. היו לה שני דפנות זו כנגד זו וביניהם מפלש, עושה דפן שיש ברחבו ארבעה טפחים ומשהו, ומעמידו בפחות משלשה סמוך לאחד משתי הדפנות, וכשרה; וגם בזה צריך לעשות צורת פתח, שיתן קנה מהפס על הדפן האחר; ויש אומרים שאין זה צריך צורת פתח. הגה: אבל אם איכא דפן ז' בלא לבוד, אינו צריך כאן צורת הפתח עד סוף הכתל, הואיל ואכא דפן ז' שהוא שעור הכשר סכה; וכל שכן שאין צריכים צורת הפתח כשהדפן שלמה; ומה שנהגו בצורת הפתח כשיש לה דפנות שלמות, אינו אלא לנוי בעלמא (ר"ן והמגיד פ"ד וכל בו ובית יוסף בשם מקדכי).

טלטול בשבת בסוכה

(ז' א') אמר רבא:¹² וכן לשבת, מגו דהויא דופן לענין סוכה, הויא דופן לענין שבת.

איתיביה אביי: ומי אמרינן מגו? **והתניא:** דופן סוכה כדופן שבת (ומותר לעשות מחיצת שתי בלא ערב), ובלבד שלא יהא בין קנה לחברו שלושה טפחים. ויתירה (חמורה) שבת על סוכה, שהשבת אינה ניתרת אלא בעומד מרובה על הפרוץ, מה שאין כן בסוכה. מאי לאו (אפילו בשבת שבתוך החג קאמר) יתירה שבת דסוכה (שאסורה בטלטול) אסוכה, ולא אמרינן מגו!

(ודחי) לא! יתירה שבת דעלמא על שבת דסוכה.¹³

(ז' ב') אמר רבא: סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי (שאינו בו רוחב טפח), כשרה.¹⁴

¹⁰ מדקאמר הגמרא מאי שנא התם דסגי ליה בטפח שוחק, ומאי שנא הכא וכו', ומשני גמרא התם דאיכא שתי דפנות דעריבן, סגי בטפח שוחק וכו', אלמא יתרון התיקון במחיצות גרועות דלא עריבן, משוי אותן למחיצות טובות להתיר בתיקון גרוע, ושקולין הם לענין צורת הפתח. רא"ש.

¹¹ או"ח תרלג, מקורות: רא"ש (ס' ו). רמב"ם (הל' סוכה דג; הו"ד ברא"ש). ור' ר"ן (ב ב ברי"ף, ד"ה א"ל אנא כאידך).

¹² כן גירסת רבינו חננאל, רז"ה (ב ב ברי"ף), והר"ן. וגירסת הרא"ש (ס' ז), ורבי אברהם בן הרמב"ם (שו"ת אברהם ס' כג) רבה, וכן הגיה הב"ח. וראה דק"ס.

¹³ הכי קאמר: יתירה הלכות טלטול שבת דעלמא אהלכות טלטול שבת דסוכה. ששבת דעלמא אינה ניתרת אלא בעומד מרובה, דליכא למימר בה מיגו, ושבת דסוכה ניתרת, משום מיגו. רש"י.

¹⁴ בשבת ולא בחול, דמיגו דהוי דופן לשבת למהוי רשות היחיד, הוי דופן לענין סוכה. רש"י.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

ואמר רבא: סיכך על גבי פסי ביראות, כשרה.¹⁵

וצריכא (לרבא למימר הנך תלת שמעתתא, לאשמעינן דאמרינן מיגו), דאי אשמעינן מבוי, משום דאיכא שתי דפנות מעלייתא, אבל גבי פסי ביראות דליכא שתי דפנות מעלייתא, אימא לא. ואי אשמעינן פסי ביראות, משום דאיכא שם ארבע דפנות, אבל סיכך על גבי מבוי, דליכא שם ארבע דפנות אימא לא. ואי אשמעינן הני תרתי, מחמירתא לקילתא, אבל מקילתא לחמירתא אימא לא, צריכא.

שיטות הראשונים

מגו דהויא דופן לענין סוכה, הויא דופן לענין שבת: הר"ן כתב דמהני אף בכגון שיש פרוץ מרובה על העומד, שבשבת רגילה לא מועיל צוה"פ, בסוכה מהני. והרי"ף השמיט מימרא זו. **הרא"ש** ביאר, דכיון דפסק דבעי נמי צורת הפתח, השמיטה, דמילתא דפשיטא היא.¹⁶ והר"ן כתב, שסובר הרי"ף דהוי רשות היחיד רק לחייב הזורק לתוכו, אבל לא שיהא מותר לטלטל בכולה. וכתב הר"ן שאינו נראה, אלא שראוי להחמיר לענין מעשה. והשו"ע סתם.¹⁷

סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי, כשרה: דעת רש"י ורא"ש דמיירי במבוי המפולש (דבמבוי שיש בו ג' מחיצות גמורות, בלא לחי הסוכה כשרה).¹⁸ וכתבו תוספות דלא יתכן.¹⁹ אלא מיירי במבוי סתום מג' רוחות, וכגון שסיכך לצד הלחי, ולפנים לצד הבתים לא סיכך. והרמב"ם סתם. וכן השו"ע. והרמ"א כתב, ואין להתיר אלא במקום שהלחי מתיר לענין שבת.²⁰

סיכך על גבי פסי ביראות, כשרה: הרי"ף הביא המימרא להלכה. וכתב הר"ן שיש שחלקו על הרי"ף, שכיון שלא התירו פסי ביראות אלא לעולי רגלים בלבד (ר' עירובין כ' ב'),²¹ האידנא ליכא מיגו. והרא"ש ביאר, דמשום מצות סוכה התירו אף

¹⁵ בפרק שני דעירובין ("ז ב') תנן דהתירו חכמים, משום עולי רגלים, לעשות לביראות שברשות הרבים פסין ארבעה כמו דיומדין, ורואין כאלו יש מחיצה מזה לזה, ונמצא הבור מוקף מחיצות וממלאין מתוכה לתוך המחיצה. ואם סיכך על גבן, כשרה בשבת דסוכות, דמיגו דהוי דופן לשבת הוי דופן לסוכה, ואף על גב דבעינן שתים כהלכתן רש"י.

¹⁶ כיון דאיכא שלוש מחיצות מעלייתא דאמרינן מגו. רא"ש.

¹⁷ או"ח תרלב. והמשנ"ב (ס"ק יא) כתב כדברי המשנ"ב, דבשבת שבתוך החג אומרים מגו דהוי (דופן טפח וצוה"פ) דופן לענין סוכה, הוי נמי דופן לענין שבת. ומכל מקום שלא בשעת הדחק ראוי להחמיר. מקורות: רא"ש (סי' ז). ר"ן (ג א ברי"ף, ד"ה גרסי' בגמ' אמר רבא).

¹⁸ ויש לו לחי מצד אחד ומצד השני אין בו תיקון, כשרה הסוכה בשבת אבל לא בחול. ואליבא דרב יהודה דאמר פ"ק דעירובין ("ב ב') מבוי שאינו ראוי לשיתוף, פירוש שהוא מפולש, הכשירו בלחי, הזורק לתוכו חייב. הכשירו בקורה, הזורק לתוכו פטור. דקסבר לחי משום מחיצה, וקורה משום היכר. ואף על גב דבשבת דעלמא אסור לטלטל במבוי, כיון שהוא פרוץ ברוח רביעי, משום מצות סוכה התירו לטלטל, כמו שהתירו גבי פסי ביראות. רא"ש.

¹⁹ דא"כ לא מישתרי בלחי וקורה אלא לרבי יהודה, וכולהו אמוראי כרבנן בפ' קמא דעירובין ("ב ב'), ואמרינן בסוף חלון (פ"א ב') ובסוף כל גגות (צ"ה א') דאין הלכה כרבי יהודה במחיצות.

²⁰ או"ח תרלז. וכתב בבאור הגר"א (ס"ק יז) דמסתימת דברי הרמב"ם ושו"ע, משמע דסבירא להו כדעת הרא"ש, שגם במפולש מהני מיגו. וכתב המשנ"ב (ס"ק לד) על פי באור הגר"א, לבאר דברי הרמ"א, דמשום דהמחבר סתם ומשמע דסבירא ליה להתיר בכל גוונן, לכן בא לומר דלמעשה יש להחמיר כדעת הפוסקים דאין להתיר אלא במקום שלחי מתיר לענין שבת, דהיינו במקום סתום מג' רוחות, וברוח רביעית יש לו לחי, דשם מותר אף מדרבנן לטלטל בשבת, בזה מתירין לענין סוכה בשבת משום מיגו, אף דלענין סוכה לא נוכל לחשוב כי אם שתי דפנות, שהסכך הוא רק לצד הלחי לבד. ור' שו"ת 'אגרות משה' (או"ח, ח"א סי' קעט). מקורות: רא"ש (סי"ט). תוספות (ז' ב', ד"ה סיכך). רמב"ם (הל' סוכה ד, ט).

²¹ ולעולי רגלים נמי לא התירו אלא לבהמתם, אבל אדם מטפס ועולה ומטפס ויורד. רא"ש.

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

לטלטל בשבת דסוכה. ושכן כתב רי"ץ גיאת שמותר לטלטל בה, מידי דהוה אשתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח. וכתב הרא"ש בשם ראב"ה, שאפילו אין שם בור.²² והרמב"ם סתם. וכן השו"ע. והרמ"א כתב, ואין להתיר אלא במקום שפסין מתירין לעניין שבת.²³

פרוץ מרובה על העומד: כתב הרמב"ם "סכה שיש לה פתחים הרבה ויש בכתליה חלונות הרבה - הרי זו פשרה, ואף על פי שפרוץ מרובה על העומד; ובלבד שלא יהיה שם פתח יתר על עשר. אבל אם היה בה פתח יתר על עשר - אף על פי שיש לו צורת פתח, צריך שלא יהיה הפרוץ מרובה על העומד." וכן כתב סמ"ג. וכתב הרא"ש שדברי תימה הם,²⁴ אלא אין חילוק בצורת הפתח בין עשר ליותר מעשר. והשו"ע סתם כרא"ש. והביא דברי הרמב"ם.²⁵

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות סוכה, סימן תרל)

ד. במה דברים אמורים, בעושה סכתו במקום שאין דפן אמצעי כנגדה; אבל העושה סכתו באמצע החצר, רחוק מדפנות החצר, אף על פי שאין לה אלא שתי דפנות זו כנגד זו, די לה בתקון המתיר כשתי דפנות העשויות כמין גם.

ה. כשהכשירו בשתי דפנות העשויות כמין ג"ם בטפח וצורת פתח, אפלו אם יש בשתי הדפנות פתחים הרבה שאין בהם צורת פתח שכשתצרך כל הפרוץ יהיה מרובה על העומד, כשרה (רק שלא יהיו הפתחים בקרנות, כי המחצות צריכין להיות מחברים כמין ג"ם) (ר"ן); ובלבד שלא יהא בהם פרצה יתרה על י' אמות; ואם יש בה צורת פתח, אפלו ביותר מעשר. ו**להרמב"ם**, אפלו יש לה צורת פתח, אם יש לה פרצה יותר מעשר, פסולה אלא אם כן עומד מרובה על הפרוץ. **הגה:** ונהגו עכשו לעשות מחצות שלמות, כי אין הכל בקיאים בדין המחצות (כל בו); ומי שאין לו כדי צרכו למחצות, עדיף אז לעשות ג' מחצות שלמות. מד' שאינן שלמות (מהרי"ל).

ז. סכה על גבי מבוי שיש לו לחי (פרוש עץ פעין עמוד), או על גבי באר שיש לו פסין (פי' קרשי עץ סביבות הבאר לעשות רה"י), הרי זו סכה פשרה לאותו שבת שבתוך החג בלבד, מתוך שלחי זה ופסין אלו מחצות לענין שבת, נחשב אותם כמחצות לענין סכה (ואין להתיר אלא במקום שלחי ופסין מתירין לענין שבת, דאז שיק מגו) (ר"ן).

²² ואפילו לא נתקן להתיר ביראות, כגון שאין בור, כיון דאם היה שם בור היה נידון משום מחיצה, ושרי. ובחצר אם עשה כיוצא בו, רפיא בידי אם היתה כשירה. ואית מרבותינו שנסתפקו בדברים הללו.

²³ או"ח תרלז. ור' הערה קודמת. ובביה"ל (ד"ה או) כתב שלשון השו"ע הוא לשון הרמב"ם, ומשמע לכאורה דדוקא כשיש שם באר, ולא כדעת הראב"ה דסבירא ליה אף על פי שאין שם בור, כמובא ברא"ש. ועיין במאמר מרדכי. וצ"ע.

²⁴ דהא תנן (עירובין ב' א') ואם יש לו צורת הפתח, אין צריך למעט. ואין הלכה כרב דאמר (עירובין ב' ב') אתנייה 'צריך למעט'.

²⁵ או"ח תרלה. מקורות: רמב"ם (הל' סוכה ד, יב). רא"ש (סי' ח). סמ"ג (הו"ד ברא"ש).

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

חמתה מרובה מצילתה

(שנינו במשנה): ושחמתה מרובה מצילתה פסולה (הצל המועט בטל ברוב, והרי הוא כמי שאינו. ועל שם הסכך קרויה סוכה).

(ז' ב') תנו רבנן: חמתה מחמת סיכוך (פוסלת בה), ולא מחמת דפנות. רבי יאשיה אומר: אף מחמת דפנות (אם חמתה מרובה, פסולה).

אמר רב יימר בר שלמיה משמיה דאביי: מאי טעמא דרבי יאשיה? דכתיב²⁶ "וְסִכְתָּ עַל הָאֶרֶץ אֶת הַפְּרֹכֶת". פרכת מחיצה, וקא קרייה רחמנא סככה. אלמא מחיצה כסכך בעינן. ורבנן: ההוא דניכוף ביה פורתא, דמחזי כסכך.

אמר אביי: רבי, ורבי יאשיה. ורבי יהודה, ור"ש, ורבן גמליאל, ובית שמאי, ורבי אליעזר, ואחרים, כולהו סבירא להו: סוכה דירת קבע בעינן (ראויה להשתמש קבוע, ונראית כבית).

שיטות הראשונים

סוכה שחמתה מרובה מצילתה מחמת דפנות: לדעת תנא קמא, חמתה מחמת סכך, ולא מחמת דפנות. ופסקו כל הראשונים כתנא קמא.²⁷ וכן פסק השו"ע.²⁸

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות סוכה, סימן תרל)

א. כל הדברים כשרים לדפנות... ואפלו חמתה מרובה מצילתה מחמת הדפנות, כשרה...

²⁶ שמות, פר' פקודי, מג.

²⁷ הרי"ף ורוב הראשונים נימקו, משום דאוקימנא לרבי יאשיה בשיטה, ואין הלכה כשיטה (ראה איזהו נשך, בבא מציעא ס"ט א'). וראבי"ה דחה הדברים (עיי"ש), וכתב הטעם, דרבי יאשיה יחיד הוא, והלכה כרבים.

²⁸ או"ח תרל א. מקורות: רבינו חננאל (ז' ב'). רי"ף (ג ב בדפיו). אור זרוע (ח"ב, הל' סוכה, ס' רפד). ראבי"ה (ח"ב, סוכה, ס' תרט). רא"ש (ס' ז). רי"ד (פסקיו). ועוד.